

MARATHI

लागवडीच्या पद्धती: मिरची
कालावधी: १५०-१८० दिवस
हंगाम आणि पेरणी:
 मे - जून आणि नोव्हेंबर - डिसेंबर
तण नियंत्रण:
 पेरणीपूर्व तणनाशक म्हणून पॅडिमेथालिन १.० किलो सक्रिय घटक / हेक्टर किंवा फ्लुक्लोरासॉलिन १.० किलो सक्रिय घटक / हेक्टर वापरा आणि लागवडीनंतर ३० दिवसांनी एकदा हाताने तण काढा.

पीक संरक्षण:

रोपे मर रोग (डॅम्पिंग ऑफ): पेरणीपूर्वी ३० दिवस रोपवाटिकेतील कळ्यांचे सौर ऊर्जेवर शुद्धीकरण (सोलरायझेशन) करणे आणि ट्रायकोडर्मा (५ ग्रॅम प्रति किलो बियाणे) वापरून बीजप्रक्रिया करणे, हे या रोगाच्या नियंत्रणासाठी प्रभावी आहे. मोझॅक आणि जिवाणुजन्य मर रोगाने बाधित झालेली झाडे मूळसकट उपटून नष्ट करा. पिठ्या देकून, जाळीदार देकून आणि मावा यांसारख्या रसशोषक कीटकांच्या नियंत्रणासाठी क्विनालफॉस ०.०५ टक्के किंवा डायमिथोएट ०.०५ टक्के फवारा. थ्रिप्स आणि मिरची माइट (Chilli mite) विरुद्ध स्पिरोमेसिफेन 22.9 SC @ 96 ग्रॅम सक्रिय घटक प्रति हेक्टर किंवा फेनपायरोक्सिमेट 5 EC @ 15 ग्रॅम सक्रिय घटक प्रति हेक्टर वापरा. ही एक महत्वाची रस शोषणारी कीड आहे जी वनस्पतीच्या सर्व अवस्थांवर प्रादुर्भाव करते. माइटच्या खाण्यामुळे पाने खाली वाकतात आणि ठिसूळ व नळीसारखी होतात. 0.05% डायमिथोएट किंवा स्पिरोमेसिफेन 22.9 SC @ 96 ग्रॅम सक्रिय घटक प्रति हेक्टर किंवा फेनपायरोक्सिमेट 5 EC @ 15 ग्रॅम सक्रिय घटक प्रति हेक्टर फवारा. 5 टक्के कडुलिंबाचे तेल आणि 2 टक्के कडुलिंबाचे तेल + लसूण इमल्शनच्या वापराने देखील याचे व्यवस्थापन करता येते.

रोपवाटिका व्यवस्थापन:

रोपवाटिका व्यवस्थापन: 1 मीटर रुंदी आणि सोयीस्कर लांबीच्या उंच वाफ्यांपासून. ३०० किलो निर्जंतुक कोकोपीट, ५ किलो निंबोळी पॅक, अझोस्प्रिलम आणि फॉस्फोबॅक्टेरिया प्रत्येकी १ किलो एकत्र मिसळा. प्रक्रिया केलेले बियाणे प्रो-ट्रेमध्ये प्रत्येक कप्प्यात एक बी याप्रमाणे पेटा. बियाण्यांवर कोकोपीट पसरवा आणि ट्रे एकावर एक ठेवून उगवण सुरू होईपर्यंत पॉलिथिन शीटने झाका. रोपवाटिकेत बियाणे पेरल्यानंतर, वाफे ४०० मेश नायलॉन नेट किंवा पातळ पांढऱ्या आवरणाने झाका. ६ दिवसांनंतर, उगवलेली रोपे असलेले प्रो-ट्रे सावलीच्या जाळीखाली उंच वाफ्यांवर स्वतंत्रपणे ठेवा. बियाणे उगवेपर्यंत दररोज गुलाबाच्या कॅनने पाणी द्या. पेरणीनंतर काही दिवसांनी १९:१९:१९ @ ०.५% (५ ग्रॅम/लिटर) खताचा शिडकावा करा.

शेतात पुनर्रपण:

३०-४० दिवसांनंतर, रोपे पुनर्रपणासाठी तयार होतात. पुनर्रपणासाठी ६-८ आठवड्यांची किंवा १५-२० सें.मी. उंचीची रोपे निवडली जातात.

सिंचन

साप्ताहिक अंतराने पाणी दिले जाते.

मैदानाची तयारी:

शेताची तयारी: २५ टन प्रति हेक्टर शेणखत घालून शेत पूर्णपणे तयार करा आणि ६० सें.मी. अंतरावर सरी व बांध घाला. २० किलो शेणखतात मिसळून २ किलो प्रति हेक्टर अझोस्प्रिलम आणि २ किलो प्रति हेक्टर फॉस्फोबॅक्टेरिया द्या. सरीना पाणी द्या आणि ४०-४५ दिवसांच्या रोपांची, मातीच्या गोळ्यासोबत सरींवर पुनर्रपण करा.

अंतर:

कमी पसरणाऱ्या जातीचे पुनर्रपण ४५ सें.मी. x ४५ सें.मी. अंतरावर करा. पांढऱ्या कांतीसारख्या पसरणाऱ्या जातींसाठी ७५ सेंमी x ४५-६० सेंमी इतके जास्त अंतर ठेवा.

शिफारस केलेला डोस:

१२०:८०:८० १२०:८०:८०

१२०:८०:८०

किलो एनपीके प्रति हेक्टर.

मिरचीसारख्या दीर्घ कालावधीच्या पिकांसाठी खतसिंचनाचे वेळापत्रक अनेकदा २१ आठवड्यांमध्ये विभागले जाते.

१.१९:१९:१९=१२.५ किलो/हेक्टर

२.१३:०:४५=१२.५ किलो/हेक्टर

३.१२:६१:०=१२.५ किलो/हेक्टर

४.युरिया=१२.५ किलो/हेक्टर

KANNADA

ಪದ್ಧತಿಗಳ ಪ್ಯಾಕೇಜ್: ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ
ಅವಧಿ: 150-180 ದಿನಗಳು
ಖುತ್ತು ಮತ್ತು ಬಿತ್ತನೆ:
 ಮೇ - ಜೂನ್ ಮತ್ತು ನವೆಂಬರ್ - ಡಿಸೆಂಬರ್
ಕೆಳ ನಿಯಂತ್ರಣ:
 ಪೆಂಡಿಮೆಥಾಲಿನ್ 1.0 ಕೆಜಿ / ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅಥವಾ ಫ್ಲುಕ್ಲೋರಾಲಿನ್ 1.0 ಕೆಜಿ / ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅನ್ನು ಪೂರ್ವ-ಮೊಳಕೆ ಕೆಳನಾಶಕವಾಗಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ನಂತರ ನೆಟ್ಟ 30 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಒಮ್ಮೆ ಕೆಳ ತೆಗೆಯಿರಿ.

ಸಸ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ:

ತೇವಿಕರಣ : ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು 30 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ನಸೆರಿ ಮೊಗ್ಗುಗಳ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೌರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಟ್ರೈಕೊಡರ್ಮಾ (5 ಗ್ರಾಂ ಕೆಜಿ - 1 ಬೀಜ) ದೊಂದಿಗೆ ಬೀಜ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡುವುದು ರೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊಸಾಯಿಕ್ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದ ವಿಲ್ಡ್ ನಿಂದ ಪೀಡಿತ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರುಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ನಾಶಮಾಡಿ. ಹಿಟ್ಟಿನ ತೀಟಗಳು, ಲೇಸ್ ರೆಕ್ಟೆ ತೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಗಿಡಹೇನುಗಳಂತಹ ಹೀರುವ ತೀಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಕ್ಲಿನಾಲ್ಫೋಸ್ 0.05 ಪ್ರತಿಶತ ಅಥವಾ ಡೈಮಿಥೋಲೇಟ್ 0.05% ಸಿಂಪಡಿಸಿ. ಡ್ರಿಫ್ಟ್ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ಟಿರೋಮೆಸಿಫೆನ್ 22.9 SC @ 96 ಗ್ರಾಂ ai ha-1 ಅಥವಾ ಫೆನಿಪಿರಾಕ್ಸಿಮೇಟ್ 5 EC @ 15 ಗ್ರಾಂ ai ha-1 ಅನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಹುಳುವು ಸಸ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಾಧಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಹೀರುವ ತೀಟವಾಗಿದೆ. ಹುಳುಗಳು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಎಲೆಗಳು ಕೆಳಮುಖವಾಗಿ ಸುರುಳಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆಯಾಕಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಡೈಮಿಥೋಲೇಟ್ ಅನ್ನು 0.05% ಅಥವಾ ಸ್ಟಿರೋಮೆಸಿಫೆನ್ 22.9 SC @ 96 ಗ್ರಾಂ ai ha-1 ಅಥವಾ ಫೆನಿಪಿರಾಕ್ಸಿಮೇಟ್ 5 EC @ 15 ಗ್ರಾಂ ai ha-1 ಸಿಂಪಡಿಸಿ. ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆ 5 ಪ್ರತಿಶತ ಮತ್ತು ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆ + ಬೆಳ್ಳುಳಿಮಲ್ಲನ್ 2% ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕವೂ ಇದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬಹುದು.

ನಸೆರಿ ನಿವಾರಣೆ:

1 ಮೀ ಅಗಲ ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಕರ ಉದ್ದದ ಎತ್ತರದ ಹಾಸಿಗೆಗಳಿಂದ. ತ್ರಿಮನಾಶಕ ಮಾಡಿದ 300 ಕೆಜಿ ಕೊಕೊಪೀಟ್ ಅನ್ನು 5 ಕೆಜಿ ಬೇವಿನ ಕೇಳೆ ಜೊತೆಗೆ ಅಪೋಸ್ಟಿರಿಲಮ್ ಮತ್ತು ಫಾಸ್ಟೋಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವನ್ನು ತಲಾ 1 ಕೆಜಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ. ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಬೀಜವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಕೋಶಕ್ಕೆ 1 ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ. ಬೀಜವನ್ನು ಕೊಕೊಪೀಟ್‌ನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಮತ್ತು ಟ್ರೇಗಳನ್ನು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಇರಿಸಿ ಮತ್ತು ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವವರೆಗೆ ಪಾಲಿಥೀನ್ ಹಾಳೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ. ನಸೆರಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಿದ ನಂತರ, 400 ಜಾಲರಿಯ ನೈಲಾನ್ ಬಲೆ ಅಥವಾ ತೆಳುವಾದ ಬಿಳಿ ದಾಳಿಯಿಂದ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ. 6 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆರಳಿನ ಜಾಲದೊಳಗಿನ ಎತ್ತರದ ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇರಿಸಿ. ಬೀಜ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವವರೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಗುಲಾಬಿ ಕ್ಯಾನ್‌ನೊಂದಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿ. ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 19:19:19@0.5% (5 ಗ್ರಾಂ/ಲೀಟರ್) ನೊಂದಿಗೆ ನಸೆರಿ.

ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಾಟ:

30-40 ದಿನಗಳ ನಂತರ, ಮೊಳಕೆ ನಾಟ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ನಾಟ ಮಾಡಲು 6-8 ವಾರಗಳ ಅಥವಾ 15-20 ಸೆಂ.ಮೀ ಎತ್ತರದ ನೆರಳಿನು ಅಯಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿ: ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೊಲ ತಯಾರಿ:

ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 25 ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ಸೇರಿಸಿ ಹೊಲವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಮತ್ತು 60 ಸೆಂ.ಮೀ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ರೇಖೆಗಳು ಮತ್ತು ತೋಡುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ. 20 ಕೆಜಿ ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ 2 ಕೆಜಿ / ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅಪೋಸ್ಟಿರಿಲಮ್ ಮತ್ತು 2 ಕೆಜಿ / ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಫಾಸ್ಟೋಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾವನ್ನು ಹಾಕಿ. ತೋಡುಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸಿ ಮತ್ತು 40-45 ದಿನಗಳ ಕಳೆಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತೋಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣಿನ ಉಂಡೆಯೊಂದಿಗೆ ನಾಟ ಮಾಡಿ.

ಅಂತರ:

45 ಸೆಂ.ಮೀ x 45 ಸೆಂ.ಮೀ ನಲ್ಲಿ ತಡಿಮೆ ಹರಡುವ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ತೆರೆ ಮಾಡಿ. ವ್ಯಕ್ತ ಕಾಂಧಾರಿಯಂತಹ ಹರಡುವ ತಳಿಗಳಿಗೆ 75 ಸೆಂ.ಮೀ x 45-60 ಸೆಂ.ಮೀ ಅಗಲದ ಅಂತರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ.

ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮಾಣ:

120 80 80 120 ಕೊಲೊನ್ 80 ಕೊಲೊನ್ 80

120:80:80

ಕೆಜಿ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ NPK.

ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯಂತಹ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ 21 ವಾರಗಳವರೆಗೆ ಹರಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

೧.೧೯:೧೯:೧೯=೧೨.೫ ಕೆಜಿ/ಹೆ

೨.೧೩:೦:೪೫=೧೨.೫ ಕೆಜಿ/ಹೆ

೩.೧೨:೬೧:೦=೧೨.೫ ಕೆಜಿ/ಹೆ

೪.ಯೂರಿಯಾ=೧೨.೫ ಕೆಜಿ/ಹೆ

GUJARATI

પદ્ધતિઓનું પેકેજ: મરચાં
સમયગાળો: ૧૫૦-૧૮૦ દિવસ
મોસમ અને વાવણી:
 મે - જૂન અને નવેમ્બર - ડિસેમ્બર
નીંદણ નિયંત્રણ:
 પેન્ડીમેથાલિન ૧.૦ કિલો એ.આઈ./હેક્ટર અથવા ફ્લુક્લોરાલિન ૧.૦ કિલો એ.આઈ./હેક્ટર પૂર્વ-ઉદભવ નિંદણનાશક તરીકે લાગુ કરો અને પછી વાવેતર પછી ૩૦ દિવસ પછી હાથથી નીંદણ કરો.

છોડનું રક્ષણ:

ભીનાશ: વાવણી પહેલાં ૩૦ દિવસ માટે નસેરી કળીઓનું માટીનું સૂર્યપ્રકાશીકરણ અને ટ્રાઇકોડર્મા (૫ ગ્રામ કિગ્રા-૧ બીજ) સાથે બીજની સારવાર રોગના સંચાલનમાં અસરકારક છે. મોઝેક અને બેક્ટેરિયલ ચુકાથી અસરગ્રસ્ત છોડને જડમૂળથી ઉખેડી નાખો અને નાશ કરો. મેલી બગ્સ, લેસ વિંગ બગ્સ અને ચેડિંગ જેવા શોષક જીવાતોના સંચાલન માટે ક્વિનાલ્ફોસ ૦.૦૫ ટકા અથવા ડાયમિથોએટ ૦.૦૫% છંટકાવ કરો. થ્રિપ્સ સામે સ્પાયરોમેસિફેન 22.9 SC @ 96 g ai ha-1 અથવા ફેનપાયરોક્સિમેટ 5 EC @ 15 g ai ha-1 લાગુ કરો. મરચાંની જીવાત તે છોડના તમામ તબક્કામાં ઉપદ્રવ કરતી એક મહત્વપૂર્ણ યૂસી જંતુ છે. જીવાત ખાવાથી પાંદડા નીચે તરફ વળે છે અને બરડ અને નળીઓવાળું બને છે. ડાયમિથોએટ 0.05% અથવા સ્પાયરોમેસિફેન 22.9 SC @ 96 g ai ha-1 અથવા ફેનપાયરોક્સિમેટ 5 EC @ 15 g ai ha-1 નો છંટકાવ કરો. લીમડાનું તેલ 5 ટકા અને લીમડાનું તેલ + લસણનું મલ્શન 2% નાખીને પણ તેનું સંચાલન કરી શકાય છે.

નસેરી વ્યવસ્થાપન:

1 મીટર પહોળાઈ અને અનુકૂળ લંબાઈના ઊંચા પથારીમાંથી. ૩૦૦ કિલો વંધ્યકૃત કોકોપીટ ૫ કિલો લીમડાની કેક સાથે ૧ કિલોગ્રામ એગ્રોસ્પિરિલમ અને ક્લોસ્ત્રોબેક્ટેરિયા ભેળવીને ભેળવો. દરેક કોષમાં ૧ બીજમાં ૧ બીજમાં ટ્રીટ કરેલા બીજ વાવો. બીજને કોકોપીટથી ઢાંકો અને ટ્રેને એક બીજા ઉપર રાખો અને અંકુરણ શરૂ થાય ત્યાં સુધી પોલીથીન શીટથી ઢાંકી દો. નસેરીમાં બીજ વાવ્યા પછી, ૪૦૦ મેશ નાયલોનની જાળી અથવા પાતળા સફેદ હુમલોથી પથારી ઢાંકો. ૬ દિવસ પછી અંકુરિત રોપાવાળા પ્રોટ્રેને છાંયડાની જાળીની અંદર ઉભા પથારી પર અલગથી મૂકો. બીજ અંકુરણ થાય ત્યાં સુધી દરરોજ ગુલાબના ડબ્બા સાથે પાણી આપો. વાવણી પછીના દિવસોમાં ૧૯:૧૯:૧૯ @ ૦.૫% (૫ ગ્રામ/લિટર) સાથે પાણી આપો.

ખેતરમાં રોપણી:

૩૦-૪૦ દિવસ પછી, રોપણી માટે તૈયાર થાય છે. રોપણી માટે ૬-૮ અઠવાડિયા જૂના અથવા ૧૫-૨૦ સે.મી. ઊંચા રોપા પસંદ કરવામાં આવે છે.

સિંચાઈ:

અઠવાડિયાના અંતરેલે સિંચાઈ કરવામાં આવે છે.

ખેતરની તયારી:

ખેતરને સંપૂર્ણ રીતે તૈયાર કરો, ૨૫ ટન/હેક્ટર ખાતર ઉમેરીને અને ૬૦ સે.મી.ના અંતરે પટ્ટાઓ અને ચાસ બનાવો. ૨ કિલો/હેક્ટર એગ્રોસ્પિરિલમ અને ૨ કિલો/હેક્ટર ક્લોસ્ત્રોબેક્ટેરિયા ૨૦ કિલો ખાતર સાથે ભેળવીને છંટકાવ કરો. ચાસમાં સિંચાઈ કરો અને ૪૦-૪૫ દિવસ જૂના રોપાઓ, પટ્ટાઓ પર માટીના ગોળા સાથે રોપશો.

અંતર:

૪૫ સે.મી. x ૪૫ સે.મી.ના અંતરે ઓછી ફેલાતી જાતોનું વાવેતર કરો. સફેદ કંથારી જેવી ફેલાતી જાતો માટે ૭૫ સે.મી. x ૪૫-૬૦ સે.મી.નું વિશાળ અંતર આપો.

ભલામણ કરેલ માત્રા:

૧૨૦ ૮૦ ૮૦ ૧૨૦ કોલોન ૮૦ કોલોન ૮૦

૧૨૦ ૮૦ ૮૦

કિલો NPK પ્રતિ હેક્ટર.

મરચાં જેવા લાંબા ગાળાના પાક માટે ફર્ટિગેશન શેડ્યુલ ઘણીવાર 21 અઠવાડિયામાં ફેલાયેલું હોય છે.

1.19:19:19=12.5 કિગ્રા/હેક્ટર

2.13:0:45=12.5 કિગ્રા/હેક્ટર

3.12:61:0=12.5 કિગ્રા/હેક્ટર

4.યુરિયા=12.5 કિગ્રા/હેક્ટર